

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

AdultDigitalUP

Project Number: 101052752

Funded by the European Union and implemented in cooperation with the European Commission

**MINISTRY OF EDUCATION
SPORT AND YOUTH**

REPUBLIC OF CYPRUS

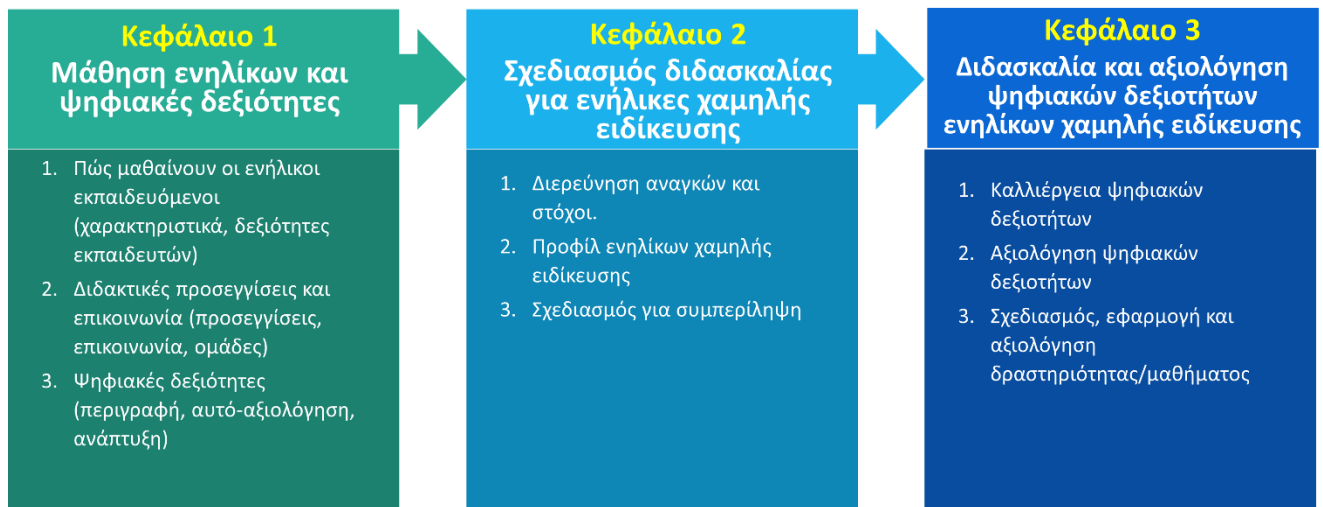
Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or Directorate-General for Structural Reform Support (DG REFORM). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μάθηση ενηλίκων και ψηφιακές δεξιότητες	1
Ενότητα 1: Πώς μαθαίνουν οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι.....	1
Περιγραφή	1
Μαθησιακά αποτελέσματα	1
Κυρίως θέματα.....	1
Ενότητα 2: Διδακτικές προσεγγίσεις και επικοινωνία.....	1
Περιγραφή	1
Μαθησιακά αποτελέσματα	1
Κυρίως θέματα.....	2
Ενότητα 3: Ψηφιακές δεξιότητες	2
Περιγραφή	2
Μαθησιακά αποτελέσματα	2
Κυρίως θέματα.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- Σχεδιασμός διδασκαλίας για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης.....	3
Ενότητα 1: Διερεύνηση αναγκών και στόχοι	3
Περιγραφή	3
Μαθησιακά αποτελέσματα	3
Κυρίως θέματα.....	3
Ενότητα 2: Προφίλ ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης.....	3
Περιγραφή	3
Μαθησιακά αποτελέσματα	3
Κυρίως θέματα.....	3
Ενότητα 3: Σχεδιασμός για συμπερίληψη	4
Περιγραφή	4
Μαθησιακά αποτελέσματα	4
Κυρίως θέματα.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Διδασκαλία και αξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης.....	5
Ενότητα 1: Καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων	5
Περιγραφή	5
Μαθησιακά αποτελέσματα	5

Κυρίως θέματα.....	5
Ενότητα 2: Αξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων.....	5
Περιγραφή	5
Μαθησιακά αποτελέσματα	5
Κυρίως θέματα.....	5
Ενότητα 3: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση μαθήματος	6
Περιγραφή	6
Μαθησιακά αποτελέσματα	6
Κυρίως θέματα.....	6
Κατάλογος βιβλιογραφικών πηγών.....	6

Αναλυτικό Πρόγραμμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Μάθηση ενηλίκων και ψηφιακές δεξιότητες

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει βασικές έννοιες στην εκπαίδευση ενηλίκων, όπως τις κύριες θεωρίες μάθησης και διδακτικές προσεγγίσεις καθώς και τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής επικοινωνίας και διαχείρισης ομάδων. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με τις ψηφιακές δεξιότητες των πολιτών και εκπαιδευτών του 21ου αιώνα.

Ενότητα 1: Πώς μαθαίνουν οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι

Περιγραφή

Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων και οι δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ένας εκπαιδευτής. Επεξηγούνται οι κύριες θεωρίες της ανδραγωγικής και μετασχηματιστικής μάθησης, με παραδείγματα και πρακτικές εφαρμογές.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων
2. διακρίνουν τις βασικές δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ένας εκπαιδευτής ενηλίκων
3. προτείνουν πρακτικές που στηρίζονται στο μοντέλο της ανδραγωγικής και τη θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης

Κυρίως θέματα

- ορισμοί και βασικό πλαίσιο αναφοράς εκπαίδευσης ενηλίκων
- χαρακτηριστικά ενηλίκων εκπαιδευόμενων
- ρόλος εκπαιδευτή και δεξιότητες εκπαιδευτών ενηλίκων

- μοντέλα και θεωρίες μάθησης -ανδραγωγικής, μετασχηματιστικής

Ενότητα 2: Διδακτικές προσεγγίσεις και επικοινωνία

Περιγραφή

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται βασικές διδακτικές προσεγγίσεις που μπορούμε να ακολουθήσουμε κατά τη διδασκαλία των ενηλίκων. Επεξηγούνται τεχνικές αποτελεσματικής επικοινωνίας και διαχείρισης ομάδας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. αναλύουν τα χαρακτηριστικά βασικών διδακτικών προσεγγίσεων, ώστε να επιλέγουν τις κατάλληλες με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα που στοχεύουν
2. εφαρμόζουν τεχνικές αποτελεσματικής επικοινωνίας και αντιμετώπισης συγκρούσεων
3. εφαρμόζουν τεχνικές διαχείρισης ομάδων

Κυρίως θέματα

- διδακτικές προσεγγίσεις (βλ. συνεργατική μάθηση, επίλυση προβλήματος)
- επικοινωνία (βλ. λεκτική και μη λεκτική, διαχείριση συγκρούσεων)
- διαχείριση ομάδας

Ενότητα 3: Ψηφιακές δεξιότητες

Περιγραφή

Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται οι βασικές ψηφιακές δεξιότητες που πρέπει να κατέχουν οι πολίτες και σύγχρονοι εκπαιδευτές. Δίνεται έμφαση στον τρόπο καλλιέργειας των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτών, μέσα από τη δημιουργία ατομικού πλάνου δράσης.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. περιγράφουν τις ψηφιακές δεξιότητες που πρέπει να κατέχουν οι πολίτες και εκπαιδευτικοί του 21^{ου} αιώνα, σύμφωνα με το μοντέλο DigComp 2.2. της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
2. αξιολογούν τις ατομικές ψηφιακές τους δεξιότητες ως εκπαιδευτές, όπως αυτές ορίζονται από το πλαίσιο DigCompEdu
3. εφαρμόζουν συγκεκριμένα βήματα για να ενισχύσουν την ψηφιακή κατάρτισή τους

Κυρίως θέματα

- ψηφιακές δεξιότητες πολιτών (DigComp 2.2.)

- ψηφιακές δεξιότητες εκπαιδευτικών (DigCompEdu), αυτοαξιολόγηση και σχέδιο δράσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- Σχεδιασμός διδασκαλίας για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης

Ενότητα 1: Διερεύνηση αναγκών και στόχοι

Περιγραφή

Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται η διαδικασία ανάλυσης αναγκών και στοχοθεσίας, ως βασικά βήματα, κατά τον σχεδιασμό του μαθήματος.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. πραγματοποιούν ανάλυση αναγκών, επιλέγοντας τον κατάλληλο τύπο συλλογής δεδομένων με βάση τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των εκπαιδευομένων
2. διατυπώνουν αποτελεσματικούς μαθησιακούς στόχους, ειδικότερα για την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων, χρησιμοποιώντας το μοντέλο S.M.A.R.T. και την ταξινόμια του Bloom.

Κυρίως θέματα

- Διερεύνηση αναγκών (βλ. διαδικασία συλλογής δεδομένων, ανάλυσης)
- Στόχοι (βλ. στοχοθεσία Bloom ABCD μέθοδος και SMART στόχοι - έμφαση στη διατύπωση στόχων για ψηφιακές δεξιότητες)

Ενότητα 2: Προφίλ ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης

Περιγραφή

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζεται το ιδιαίτερο προφίλ των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης συμπεριλαμβανομένων των αναγκών, χαρακτηριστικών και κινήτρων τους. Τονίζονται τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και επηρεάζουν τη μάθησή τους.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. αναγνωρίζουν το προφίλ, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης
2. διακρίνουν τα κυριότερα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης
3. εφαρμόζουν μεθόδους για να ενισχύσουν τα κίνητρα των εκπαιδευομένων, σύμφωνα με το μοντέλο κινήτρων ARCS.

Κυρίως θέματα

- Προφίλ: ανάγκες, χαρακτηριστικά, κίνητρα
- Εμπόδια και αντιμετώπιση τους
- Μοντέλο κινήτρων ARCS

Ενότητα 3: Σχεδιασμός για συμπερίληψη

Περιγραφή

Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται τεχνικές για τον σχεδιασμό συμπεριληπτικής διδασκαλίας. Παρουσιάζονται τρόποι ψηφιακής συμπερίληψης, επιλογής κατάλληλων διδακτικών προσεγγίσεων και σχεδιασμού μαθήματος για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης, σε 9 βήματα. Η ενότητα ολοκληρώνεται με συμβουλές υποστήριξης της εν λόγω ομάδας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

- εφαρμόζουν συγκεκριμένες μεθόδους για τη ψηφιακή συμπερίληψη των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης
- επιλέγουν κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης
- αναπτύσσουν εκπαιδευτικά προγράμματα και μαθήματα, με βάση τα 9 Συμβάντα Διδασκαλίας του Gagne
- εφαρμόζουν τρόπους υποστήριξης και ενίσχυσης της συμμετοχής των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης

Κυρίως θέματα

- Ανάπτυξη μαθήματος (βλ. γενική προετοιμασία και οργάνωση, σχέδιο προετοιμασίας, κριτήρια επιλογής εργαλείων, ψηφιακή συμπερίληψη δηλ. πρόσβαση, 9 συμβάντα διδασκαλίας)
- Διδακτικές προσεγγίσεις για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και διαχείριση ομάδας (συμπεριλαμβανομένης της άμεσης διδασκαλίας/direct instruction, συνεργατικής μάθησης/peer learning, μάθησης εντός οικογένειας/family learning, διαφοροποιημένης διδασκαλίας/differentiated learning, μάθησης στην εργασία/embedded at work learning)
- Τρόποι υποστήριξης, ενίσχυσης της συμμετοχής και των κινήτρων των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Διδασκαλία και αξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης

Ενότητα 1: Καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων

Περιγραφή

Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία των ψηφιακών δεξιοτήτων ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης. Προσφέρονται, ακόμη, πρακτικές συμβουλές για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων της εν λόγω ομάδας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. σχεδιάζουν δραστηριότητες διδασκαλίας ψηφιακών δεξιοτήτων ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης, επιλέγοντας κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνολογικά εργαλεία
2. εφαρμόζουν τρόπους ενίσχυσης των ψηφιακών δεξιοτήτων των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης, όπως αυτές ορίζονται από το πλαίσιο DigComp 2.2.

Κυρίως θέματα

- Δημιουργία δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία των ψηφιακών δεξιοτήτων σύμφωνα με τις 5 περιοχές του μοντέλου DigComp 2.2
- Ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων (συμβουλές για καλλιέργεια δεξιοτήτων σε υφιστάμενα μαθήματα, εντός και εκτός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος)

Ενότητα 2: Αξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων

Περιγραφή

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται οι μέθοδοι αξιολόγησης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων και τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής ανατροφοδότησης.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. ετοιμάζουν δραστηριότητες αξιολόγησης των ψηφιακών δεξιοτήτων των ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης
2. διακρίνουν τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής ανατροφοδότησης
3. προσφέρουν διορθωτική ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους

Κυρίως θέματα

- Αξιολόγηση εκπαιδευόμενων (βλ. μέθοδοι ψηφιακής αξιολόγησης εκπαιδευόμενων)
- Χαρακτηριστικά και τρόποι παροχής αποτελεσματικής ανατροφοδότησης

Ενότητα 3: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση μαθήματος

Περιγραφή

Στην τρίτη ενότητα παρουσιάζονται πρακτικές συμβουλές για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένου μαθήματος διδασκαλίας ψηφιακών δεξιοτήτων, με έμφαση στους ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης. Παρουσιάζονται ακόμη τρόποι αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας ενός μαθήματος.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

- σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν μάθημα για τη διδασκαλία ψηφιακών δεξιοτήτων σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης
- δημιουργούν σχέδιο διδασκαλίας, χρησιμοποιώντας ένα πρότυπο πλάνο
- αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του μαθήματος που προσφέρουν, χρησιμοποιώντας την ρουμπρίκα αξιολόγησης

Κυρίως θέματα

- Σχεδιασμός μαθήματος, ενότητας, μικρο-ενότητας
- Εφαρμογή και αξιολόγηση μαθήματος
- Αναστοχασμός και σχέδιο δράσης

Κατάλογος βιβλιογραφικών πηγών

Bernhardsson, N. & Lattke, S. (Eds.) (2011). *Core competencies of adult learning facilitators in Europe: Findings from a transnational Delphi survey conducted by the project 'Qualified to teach'*. Bonn, DIE.

[http://asemlllhub.org/fileadmin/www.dpu.dk/ASEM/events/RN3/QF2TEACH_Transnational_Report_final_1 .pdf](http://asemlllhub.org/fileadmin/www.dpu.dk/ASEM/events/RN3/QF2TEACH_Transnational_Report_final_1.pdf).

Brookfield, S. (1995). *Becoming a critically reflective teacher (Jossey Bass Higher and Adult Education)*. Jossey-Bass.

Caffarella, R. S. (2001). *Planning programs for adult learners: a practical guide for educators, trainers, and staff developers* (2nd Ed.). Jossey-Bass.

Cedefop. (2020). *Empowering adults through upskilling and reskilling pathways*. Volume 1: adult population with potential for upskilling and reskilling. Publications Office of the European Union. Cedefop reference series; No 112.

<http://data.europa.eu/doi/10.2801/475393>

Cedefop. (2020). *Empowering adults through upskilling and reskilling pathways*. Volume 2: Cedefop analytical framework for developing coordinated and coherent approaches to

upskilling pathways for low-skilled adults. Publications Office of the European Union. Cedefop reference series; No 113. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/61322>

Cedefop. (2020). *European qualifications framework: initial vocational education and training: focus on qualifications at levels 3 and 4*. Publications Office. Cedefop research paper, No 78. <https://data.europa.eu/doi/10.2801/114528>

Cedefop. (2022). *Microcredentials for labour market education and training – First look at mapping microcredentials in European labour-market-related education, training and learning : take-up, characteristics and functions*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2801/351271>

Cedefop. (2022). *Setting Europe on course for a human digital transition – New evidence from Cedefop’s second European skills and jobs survey*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2801/253954>

Cedefop. (2022). *Skills anticipation in Cyprus*. https://www.cedefop.europa.eu/en/data-insights/skills-anticipation-cyprus#_summary

Council of the European Union. (2012). Council Recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning, OJ C 398, 22.12.2012, p. 1–5. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32012H1222\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32012H1222(01))

Council of the European Union. (2016). Council recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways: New opportunities for adults. OJ C 484, p. 1–6. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ:JOC_2016_484_R_0001

Council of the European Union. (2018). Council recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning. OJ C 189, p. 1–13. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

Council of the European Union. (2019). Council resolution on further developing the European Education Area to support future-oriented education and training systems. OJ C 389, p. 1–6. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019G1118%2801%29%20>

Council of the European Union. (2020). Council conclusions on European teachers and trainers for the future 2020/C 193/04, OJ C 193, 9.6.2020, p. 11–19. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52020XG0609\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52020XG0609(02))

Council of the European Union. (2021). Council Resolution on a new European agenda for adult learning 2021-2030 2021/C 504/02, OJ C 504, p. 9–20. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G1214\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G1214(01))

Cyprus Lifelong Learning Strategy 2021- 2027. http://archeia.moec.gov.cy/mc/933/lifelong_learning_strategy_2021_2027.pdf

Digital Europe Programme's multiannual work programme for 2023 – 2024. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-europe-programmes-multiannual-work-programme-2023-2024>

Elias, J., & Merriam, S. B. (2005). *Philosophical foundations of adult education* (3rd ed.). Krieger.

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2010). *The European Qualifications Framework for lifelong learning (EQF)* –, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/14352>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2018). Communication from the Commission to the European parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the regions on the Digital Education Action Plan, COM/2018/022 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2019). *Key competences for lifelong learning*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2019). *The European education area – Report*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/313250>

European Commission, Directorate-General for Employment. (2020). *Social Affairs and Inclusion, European skills agenda – Skills for jobs*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/978543>

European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. (2021). Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on individual learning accounts, COM/2021/773 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0773>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2021). Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability, COM/2021/770 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2021:770:FIN>

European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. (2021). *Europass digital credentials – Take the next step*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/124195>

European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. (2021). *The European pillar of social rights action plan* –, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/620792>

European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. (2021). *The new Europass – Take the next step*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/129176>

European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. (2022). *Digitalisation in education and training – Checklist for successful projects and initiatives*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/827641>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2022). *Education and training monitor 2022 – Comparative report: executive summary*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/898098>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2022). *Education and training monitor 2022 – Cyprus*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/70222>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2022). *Progress towards the achievement of the European Education Area – Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/059480>

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2023). *Digital action plan 2021-2027 – Improving the provision of digital skills in education and training*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/149764>

European Commission, Directorate-General for Communication. (2023). *EU recovery plan 'NextGenerationEU' – Report*, European Commission. <https://data.europa.eu/doi/10.2775/033325>

European Commission, European Education and Culture Executive Agency. (2022). *EPALE community storybook – Empowering adults to learn and participate in society*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/08243>

European Commission, Joint Research Centre, Redecker, C., Punie, Y. (2017). *European framework for the digital competence of educators – DigCompEdu*, Y.Punie (Ed.), Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/159770>

European Commission, Joint Research Centre, Kluzer, S., Centeno, C., O’Keeffe, W. (2020). *DigComp at work – The EU’s digital competence framework in action on the labour market: a selection of case studies*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/17763>

European Commission, Joint Research Centre, O’Keeffe, W. (2020). *DigComp at work – Implementation guide*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/936769>

European Commission, Joint Research Centre, Vuorikari, R., Kluzer, S., Punie, Y. (2022). *DigComp 2.2, The Digital Competence framework for citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/115376>

European Commission, Joint Research Centre, Economou, A. (2023). *SELFIE for teachers – Toolkit Using SELFIEforTEACHERS : supporting teachers in building their digital competence*, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/626409>

Gagné, R. M. (1985). *The conditions of learning and theory of instruction* (4th ed.). Holt, Rinehart & Winston.

Guidelines for stakeholders: The European pillar of social rights Action Plan (2021).
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1226&moreDocuments=yes>

Jarvis, P. (2010). *Adult education and lifelong learning: Theory and practice* (4th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203718100>

Keller, J. M. (1987). Development and use of the arcs model of instructional design. *Journal of Instructional Development*, 10(3), 2-10. <https://www.jstor.org/stable/30221294>

Keller, J. M. (2008). An integrative theory of motivation, volition, and performance. *Technology, Instruction, Cognition, and Learning*, 6(2), 79–104.

Keller, J. M. (2010). *Motivational design for learning and performance: the ARCS model approach*. Springer.

Knowles, M. (1984). *The adult learner: A neglected species* (3rd ed). Gulf Publishing.

Knowles, M., Swanson, R. A., & Holton, E. F. (2011). *The adult learner, seventh edition: the definitive classic in adult education and human resource development* (7th ed.). Elsevier.

Kolb, D. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, Prentice-Hall.

Lindeman, E. (1926). *The meaning of adult education*. New Republic

Manoudi, A. (2019). *European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018 update: Cyprus*.
http://libserver.cedefop.europa.eu/vetelib/2019/european_inventory_validation_2018_Cyprus.pdf

Mezirow, J. (1997). *Transformative learning: Theory to practise*. In P. Cranton. (Ed.) *Transformative learning in action*. New Directions for Adult and Continuing Education. No. 74. Jossey-Bass.

National Adult Literacy Agency. (2012). *Guidelines for good adult literacy work*.
<https://www.nala.ie/wp-content/uploads/2019/08/NALA-Guidelines-for-good-adult-literacy-work.pdf>

National Research Council. (2012). *Improving adult literacy instruction: Supporting learning and motivation*. The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/13469>

O’Neil, J. & Marsick, V. J. (2007). *Understanding action learning* (AMA Innovations in Adult Learning). AMACOM

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2013). *Skilled for Life? Key Findings from the Survey of Adult Skills*,
https://www.oecd.org/skills/piaac/SkillsOutlook_2013_ebook.pdf

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2015). *Adults with low literacy and numeracy skills: A literature review on policy intervention*, OECD Education Working Papers, No. 123, OECD Publishing <https://doi.org/10.1787/5jrxnjdd3r5k-en>

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *Getting Skills Right: Engaging low-skilled adults in learning*. www.oecd.org/employment/emp/engaging-low-skilled-adults-2019.pdf

Research voor Beleid. (2010). *Key competences for adult learning professionals: contribution to the development of a reference framework of key competences for adult learning professionals: final report*. http://conference.pascalobservatory.org/sites/default/files/keycomp_0.pdf

Rogers, A. (1996). *Teaching Adults*. Open University Press

Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67.

The referencing of the Cyprus qualifications framework to the European qualifications framework for lifelong learning. (2017). https://europa.eu/europass/system/files/2022-05/Cyprus_Referencing_report%5B1%5D.pdf

UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2021). *Curriculum globALE: competency framework for adult educators*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377422>